

Nagyvárad Estilap

Ára 2 lei

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
151. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Péntek, 1928. július 6

Dörgő, siró hangok hallatszanak fel a rengő föld alól Besszarábiában

Bukarestből jelentik: Besszarábia északi részén egy idő óta furcsa geológiai tünetek észlelhetők. Főleg Soroca megyében a föld alól borzalmas morgás, üvöltés hallatszik. Nagy kiterjedésű sűrűn megmozdul a föld. Délutánként a föld alól dühörgés valóságos ágyú pergetéséhez hasonlít. Éjszaka megint mintha sírás, jajgatás hallatszanék, vízbugyborékolás hangjával összekeverve. Néhány héttel ezelőtt, amikor ezeket a jelenségeket először észlelte a nép, azt lehetett hinni, hogy valami tüzhányó fog rövidesen kitörni. Ezért mindenki össze akart csomagolni és el akarta hagyni a vidéket. Néhány nap múlva ezek a jelenségek megszűntek. Most azonban fokozottabb mértékben tapasztalhatók. Tudósok véleménye szerint vulkánikus kitörésről nem lehet szó, ellenben valószínű, hogy valami óriási víztömeg keresi az utat a felszínre.

Franassovici belügyi államtitkárt perlik az utlevélbotrány károsultjai

„Az volna a lovagias viselkedés, ha a bíróság elé állana”

A két év előtti szomorú emlékü utlevél-panama ismét foglalkoztatta a bíróságot, ez alkalommal a bukaresti ítélőtáblát. Tudvalevő, hogy ennek a botránynak számos előkelő szereplője volt. A károsultak — nagyrészt szegény parasztok — kártérítési pert indítottak azok ellen, akik őket vagyonnukból kiforgatták egy-egy kivándorló utlevélért. Így perbe fogták Richard Franassovici volt és jelenlegi belügyi államtitkárt, akinek annak idején állítólag szintén volt szerepe az utlevelek kiadása körül.

A tegnapi tárgyaláson Franassovici államtitkár ügyvédje kérte a kártérítési igény elutasítását, mert minisztert (Franassovici államtitkár ugyanis tagja a kormánynak) csakis az alkotmányban megjelölt eljárással lehet bíróság elé állítani.

A kártérítést igénylők ügyvédje viszont kérte, hogy Franassovici-ot az ügyben vádlottként kezeljék.

Franassovici ügyvédek újabb felszólalása után Algiu, a károsultak nevében hangoztatja, hogy egy volt és jelenlegi miniszter részéről az volna a lovagias viselkedés, ha a bíróság elé állna, hogy a felmerült vádak alól végleg tisztázza magát. Nem pedig jogi kibuvókat keresni, hogy a bíróság elítéljenekülön!

A bíróság ma dönt.

Hűvös légáramlat töri meg északnyugati felől a forróságot

Berlinben óriási vihar volt tegnap délután

A kánikula, amely napok óta egyre fokozódott, Nagyváradon tegnap érte el tetőpontját. Az időjárás szeszélye most egyszerre olyan forróságot produkált, amelyre megint évek óta nem emlékeztek az emberek. A rendkívüli hőségben az emberek támo lyogtak az utcákon és az uszoda zsúfolásig megtelt enyhülést kereső, fáradt közönséggel. Éjszaka hirtelen megváltozott az időjárás. Enyhe és mindinkább erősödő nyugati szél hűtötte le a levegőt.

Ez a gyors időjárás változás másutt, nyugaton, nagy viharokban, katasztrófális forgószelkekben

nyilvánult meg. Berlini táviratunk szerint ott tegnap délután két és három óra közt borzalmas vihar tört ki, különösen Tempelhof-

Elítélték piaírameamltzi kereskedőket, akik megvertek három diákot

Emlékeztet az a pör, amely hónapokkal ezelőtt a piaírameamltzi járásbírószágon folyt le és amelynek vádlottja tízenyolc ottani zsidó kereskedő volt. A kereskedők ellen az volt a vád, hogy három diákot, akik az ottani liceum tanulói, megvertek, mert a diákok bevertek a zsinagóga ablakait. A 18 kereskedő — mint az igazságügyminiszternek a lapja, az Universul írja — súlyos bűntel-

tést kapott: két évi börtönnre ítélték a fővádlottat, amellelt valamennyivel több milliós kártérítést fizettettek. Fellebbezték a törvényszékhez, amely most hozott ítéletet. A törvényszék négy kereskedőt 3—3 hónapi fogságra, egyet 2 hónapi, többeket pedig 25, illetve 20 napi fogságra ítélt. Két kereskedőt felmentettek. Az elítélteket még 360.000 lej kártérítés megfizetésére is kötelezték.

Halva találták egy öreg váradi embert a fürdőben

Tegnap délután öt órakor értesítették a rendőrséget a zárda-utcai rituális fürdőből, az ugynevezett „mikvé”-ből, hogy a fürdő bazinájában holtan találtak Wechsler Mendel 80 éves agastyánt. Wechsler Mendel körülbelül egy fél órával azelőtt ment a fürdőbe és a „mikvé” személyzete véletlenül

vette észre, hogy Wechsler Mendel, aki a bazinban könyökre dülve, szundikálni látszott, tulajdonképpen halott. A rendőrségről Topor kapitány és a hatósági orvos siettek a rituális fürdőhöz. Az öreg embert minden valószínűség szerint szív- és légzőrendszeri betegség okozta.

Halálba kergetett egy nyitrai földbirtokost a cseh földreform

— Az Estilap eredeti távirata —

Nyitráról jelentik: A nyitramegyei Födemesen Trencsés Boldizsár, egykor jómódu földbirtokos, tegnap reggel kétesövű vadászfegyverét szájába vette, aztán mindkét csövet elsütötte. Rögtön szörnyethalt.

A szerencsétlen földbirtokos szobájában levelet találtak, amelyben Trencsés bejelenti, hogy a cseh földbirtokreform miatt követi el az öngyilkosságot, mert a reform őt koldusbotra juttatta. Kétszáz hold földje volt meg, de ezt is aratás után át kellett volna adnia a prágai földhivatalnak. Találtak Trencsés szobájában egy félig-meddig megírt kérvényt, amelyet a pénzügyigazgatóságához akart intézni a tragikus sorsú földbirtokos. Mint a kezdősorokból kitűnik, adóelengedésért akart folyamodni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

MARY PICKFORD szombattól kezdve az Atlantik és Apolló mozgóban

* A vonatkozás kellemetlenégeit elkerülheti, ha vasúti jegyét előre megváltja a Hálókocsi társaság fiókjában, Hegedűs hírlapirodában.

Köborló szerelem ma a Heyman-szinkörben!

* A közönség figyelmébe. A Szociáldemokrata Szakszervezeti Tanács több helyről úgy értesült, hogy bizonyos személyek a munkaméltóság javára különféle ipari cikket árúsítanak a városban. A Sz. Sz. Tanács ezért figyelmeztet mindenkit, hogy ehhez az akcióhoz a hozzátartozó munkásszervezeteknek semmi közük sincsen.

Még csak ma és holnap a Sakkjátékos az Atlantik és Apollóban

* A Familia, Mihail Samarineanu nagyváradi román újságíró kolégánk irodalmi folyóirata III. évfolyamának 5-6. számával lépett most a közönség elé. Legnagyobb részt a százéves belényesi román gimnáziumnak van szentelve ez a szám; Ciorogariu püspök, Anghelescu közoktatásügyi miniszter, Mosoiu tábornok és mások írtak érdekes cikkeket, tanulmányokat, verseket stb. A Familia ára példányonként 20 lej.

MARY PICKFORD — AZ AMERIKAI LEGBAJOSABB FILMSZÍNÉSZNŐJE — SZOMBATON AZ ATLANTIK ÉS APOLLÓBAN

Még csak ma és holnap a Sakkjátékos az Atlantik és Apollóban

* Hogy vonatját le ne kesse, váltsa meg jegyét a Hálókocsi társaság fiókjánál, Hegedűs hírlapiroda.

Drosz tiszték a Szibériával ma a Heyman-Szinkörben!

* Minek tolongani, ha módjában van vasúti jegyét előre megváltani a Hálókocsi társaság fiókjánál Hegedűs hírlapirodában.

MARY PICKFORD szombattól kezdve az Atlantik és Apolló mozgóban

* Megjelent a Record és Ujdiyat júliusi számai, kapható a Hegedűs hírlapirodában.

Szibéria balalajka kísérettel!

MARY PICKFORD — AZ AMERIKAI LEGBAJOSABB FILMSZÍNÉSZNŐJE — SZOMBATON AZ ATLANTIK ÉS APOLLÓBAN

Kinek a kezében marad a Palace-komplexum bérlete

Klein Márton a társas viszony felbontását kérte Markovics Herman ellen

Az újságok foglalkoztak esztendőkkkel ezelőtt a Palace kávéház és szálloda ügyével, — amely jelenleg Vajda Sándor és Kohn Sándor kávészok kezében van. Egy nagy konzorcium amelyben főleg a Royal érdekeltség is részt vett, szerezte meg hatalmas áldozatok árán az új bérletet. A Palace 1928. november 1-én megy át az új tulajdonosok birtokába. Az új

gazdák között azonban időközben változás állott be és a Palace bérletében végül is Klein Márton, a Félix-fürdő igazgatója maradt bent, valamint Markovics Hermann, a Royal-művek igazgatósági tagja.

Klein Márton most a társas viszonyból folyó kötelezettségek nem teljesítése miatt pört indított Markovics Herman ellen és kérte a törvényszéket,

hogy a társas viszonyt szüntesse meg.

Különösen kereskedelmi körökben figyelik élénk érdeklődéssel a pör menetét, mert a szemben álló üzletemberek közismert szereplői a nagyváradi kereskedő társadalomnak.

Szibéria film — eredeti orosz tiszt kórossal!

MA ESTE FÉL 10 ÓRAKOR TARTJA ESTÉLYÉT MEDGYASZAY VILMA

Az utánczhatatlanul egyedülálló nagy magyar dívoz, Medgyaszay Vilma ma csütörtök este fél 10 órakor lép fel a színházban. Mellette szimpatikus érdeklődést kelt dr. Herz Ottó zongoraművész szereplése. A jegyek nagyrésze már elővételben elkelt. Estig a Hegedűs hírlapirodában válthatók, este a pénztárnál. Egészen mérsékelt helyárak.

Köborló szerelem ma a Heyman-szinkörben!

M. Antalfy Margit növendékeinek évzáró ünnepélye

Tegnap este a színházban tartották M. Antalfy Margit balletmesternő növendékei évzáró ünnepélyüket. A rendezés körülményes munkáját Antalfy Margit végezte. A szereplők a legkisebiktől a felnőtt növendékekig megállották a helyüket. Mégis külön meg kell emlékeznünk az előkelő mozgású Sonnenwirth Kláriról, aki kitűnő képességekkel bír. Grosz Böske megjelenése illuziót keltő. Schwartz Lily és Haumati Klári kedves dzsentlemének voltak. Szűcs Margit tánc-tehetség. Jocsák Gabi, Bálint Cuni, Schulhoff Anci, Dézsi Gabi és az ökölnyi Gáspár Ági rendkívül ügyes gyerekek. Borsi Margit és Marton Éva szintén dicséretre méltóak. Salgó már kész színész. Ő volt az előadás lelke. Homoki Józsi már ismeri az egész város. Az előadás többi szereplői is szép eredményt produkáltak. Sebestyén Klári, Klinár Magda, Sonnenwirth Matyó, Guttman Vera, Belikov Rio, Lichtenstein Évi, Steiner Évi, Reisz Hédi, Silbermann Évi, Barna Magda, Gárdos Olga, Bittang Ilus, Borsi Ilus, Török Manci, Deutsch Piri, Prizant Olga, Balázs L. A közönség percekig tapsolta a szereplőket, és Antalfy Margitot.

Orosz tiszt kórus felül-mulja a doni kórházakat

A „Curentul” folytatja támadásait Bacaloglu ny. ezredes ellen

Már tegnap beszámolt a Nagyváradi Estilap azokról a súlyos támadásokról, amelyeket a Curentul nagyváradi tudósítója Gheorghe Bacaloglu ny. ezredes ellen intéz. A bukaresti lap tegnap érkezett számában folytatódtnak ezek a támadások.

Elmondja a Curentul, hogy Bacaloglu, néhány barátjával összefogva, meglepetésszerűen kizárta a Cele Trei Crisuri vezetőségéből azokat, akik szembeálltak vele akkor, amikor ő „tányérozni” kezdett kultu-

rális célra. Így aztán a Cele Trei Crisuri átment Bacaloglu tulajdonába. Ezután hozzájutott az 50 százalékhöz annak a szubvencionálnak, amit a közoktatásügyi miniszter a Cele Trei Crisuri Egyesületnek juttat. Ez a szubvenció évente 250.000 lej.

Végül erős kifejezésekkel és gyanúsításokkal illeti a Curentul cikke Bacaloglut, aki egyébként — értesülésünk szerint Bukarestben van és bizonyára egy ottani lapban felelni fog az ellene elhangzott támadásokra.

Tudnivalók a nagyváradi általános vásárról

A Nagyváradi Általános Vásár és kiállítás iránt, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamara július 15—22 között rendez, országsszerre óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A vásár rendező bizottsága a következőket hozza a közönség tudomására:

A vásár július 15-én reggel kezdődik és tart szakadatlanul július 22-ig bezárólag. A vásár első és utolsó napjára eső vasárnapokra a munkügyi minisztérium a munkaszünetet felfüggesztette.

A kereskedelmi Csarnok termében rendezett kiállítás vasárnap július 15-én reggel 9 és fél órakor nyílik meg a kormány több tagjának, stb. jelenlétében.

A Kamara a vásár látogatottságának érdekében a hírlapi hirdetések és a művészi plakátokon kívül körlevelet intézett az ország összes községi előljáróságaihoz, amelyekben felhívta figyelmüket a nagyváradi vásár előnyeire. A Kamara vezetősége

minden nagyváradi üzletnek küldött egy-egy művészi plakátot azaz a kérelemmel, hogy azt kirakataiban helyezze el. Meglepetéssel tapasztalta, hogy a kérelemnek igen kevesen tettek eleget, holott az egész vásár éppen a kereskedők érdekében történik. Mint ismeretes, a CFR vezérigazgatósága a vásár látogatóinak és résztvevőinek a visszautazásnál 50 százalékos kedvezményt engedélyezett. A kedvezmény igénybevétele úgy történik, hogy az érkezési egész jegy megőrzendő, a vásár irodában lebélyegeztetendő s erre a vasúti jegypénztár a visszautazásra félárú jegyet bocsájt ki.

Van már tombolajegye?

Csak az nyerhet, akinek jegye van. Egy tombolajegy ára csak 10 lei. Mindenütt kapható.

Indian

motorkerékpárok megérkeztek

Szántó & Lőrinczy Piața Mihai Viteazul 2.

Römi-játék csontból PARK-áruházban, Engelnél kapható

Minden este
mozielőadás
szabad éjszaka alatt a

Filmterrasse-on

Rossz idő esetén:
a teremben.

A hozák kórus ének műsora
külön szenzáció!

Parkett-kefék.

Falporolók, keféseprűk, ruha- és hajkefék, valamint mindennemű **meszlők és ecsetek**, mivel saját gyártmányaim, legolcsóbban beszerezhetők STERN S. ENDRE festék- és keféaru üzletében Oradea, Nic. Jorga (Zöldfa)-utca 10. 367

Három váradai sportférfiut utcai botrányért elítéltek. A kihágási ügyosztályon 300—300 lej pénzbüntetésre ítélték utcai botrányokozásért Ströck Istvánt, Mansberger Gézát és Bonász György ismert sportférfiakat.

Cégből való kiválás folytán

üzletünket likvidáljuk, árukészletünket minden elfogadható árrban árusítjuk!

Spitzer és Weinberger

női divat confection és fehérnemű áruház.

Csak 10 lei egy mintavásári tombolajegy. Nyeremények értéke több száz ezer lei.

HELYI és VIDÉKI Kereskedők figyelmébe

JOHANNA szappangyár gyártmányai elsőrangúak. AKARD szappan minden más gyártmányt felülmúl. Városi lerakat: Piața Mihai Viteazul (Nagy-piac-tér) 5. szám alatt.

Borbélyok figyelmébe ajánljuk kiváló minőségű borotva szappanunkat.

Vízgyógy-, szénsav-fürdők, villanyfény-hőkurák, beléggző kamra, soványító-, hízókurák Dr Rác-Szanasztoriumban

Bejáróknak, vagy bennlakóknak pensióval. 655

Két váradinő követelt öngyilkosságot tegnap

A nyomor készítette őket erre a lépésre

Az egyre gyakoribb öngyilkosságok sorozatában ismét két megrendítő esetet jegyezhetünk fel.

Az egyik öngyilkos egy fiatal 22 éves munkáslány. Apja, anyja régen meghaltak, s fiatalabb testvérét hosszú éveken át neki kellett egyedül fentartani. Néhány hónappal ezelőtt eltemette hugát is s most a nyomor rettentő napjai következtek rá, mert

a temetés költségeinek törlesztése minden keresetét felemésztette.

Az utóbbi időben betegeskedni is kezdett, ez keserítette el annyira, hogy mindenáron meg akart válni az élettől. Tegnap este a Rhédey-kertben

zsíros szódát ivott, ami rettenetes roncsolásokat okozott szervezetében.

Most ott fekszik a kórház egy csendes szobájában s nem örül neki, mikor az orvosok biztosítják, hogy nincs semmi baj és sikerülni fog megmenteni az életnek. Annak az életnek, amely a szegény fiatal

lány számára nem juttat semmi jót, csak keserűséget szenvedést.

A másik öngyilkos nő: vagy Popovits Sándorné meghalt. Tegnap délből 12 óra körül

a kutba ugrott, ahonnan pár perc múlva földokoz huzták ki.

Az előhívott orvos már megsejtelte.

A szerencsétlen 77 éves öngyilkos nőt szintén a nyomor kergéje a halálba.

Apró hirdetések

RODA fényképész műtermében,

Alexandru (Teleki) utca 4. 6 darab művészi levelezőlap 120 lei; vagy 12 darab 1 művészi nagytáblával 250 lei. 668

ELEGANS drapp bőrídikülők már 480 leitől kaphatók. Bőráruipar, Park-épület, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5.

NYARALÓ, gyönyörű fekvésű, nagy veranda, 3 szoba, konyha, kamara, közel a városligethez kiadó. Dr Kovács, Rimanóczy-utca 9. szám. 27

FORGALMAS utcán bodega eladó. Cím a kiadóban. 20

ÜGYES tanulóleány vagy fiú rövidáru üzletbe felvétetik. London, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 10. 17

ELVESZETT 1 világos bőr retikül az Astra (Gilányi) uttól a Jorga Miklós (Zöldfa) utcáig. Becsületos megtalálót kérem, juttassa a Hegedűs hírlapirodába, hol illő jutalomban részesül. 18

3—4 szobás lakást keresek. — Eleiorescu, Alexandru (Teleki) utca 27. 21

EBÉDLŐ asztal székekkel, íróasztal, fali gardrobe stb. használt, jó állapotban eladó. Rimanóczy-utca 5. sz. I. em. 10. ajtó.

PERFEKT német, román levelező, könyvelő azonnali belépésre felvesszünk. Szántó és Lőrinczy Vitéz Mihály (Nagy-piac) tér 11. 24

ORVOSI rendelőbe vagy ápolónőnek ajánlkozom, Varga Eszti, Köblőstelep 8-ik utca 26. sz. 23

ÓRAS könyvelést, német levelezést olcsón vállalom. Weisz Andor, Ciorogariu püspök (Uri) utca 23. szám. 22

NÉGY polgárit végzett 14—15 éves fiú gyakornoknak felvétetik. Diós fakeskedő. 9

KÖRÖSPARTI hölgyfodrász szalonba azonnali vagy 15-iki belépéssel hölgyfodrásznőt keresek. 7

2-ös pénzszerkiényt veszek, Rosenberg, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 8. (Esernyőüzlet.)

PERFEKT fiatal főzőnő állást keres. Cím: Decebal (Vitéz) utca 25. Nagynénál. 977

13 éves leányomat házaspárhoz vagy gyermekhez adnám. Tace Jonescu (Körös) utca 7. 26

NÉMET kisasszony ajánlkozik kisebb gyermekek mellé nappalra, esetleg vidékre megyek. Tace Jonescu (Körös) utca 10. 25

KOSZT heti 250 leiért kapható. Ciorogariu püspök (Uri) utca 21. házastestvérnél. 12

ÜGYES leány bejáró mindenestül ajánlkozik. Cím a kiadóban. 994

PERFEKT fiatal főzőnő állást keres. Cím: Decebal (Vitéz) utca 25. Nagynénál. 977

3—4 szobás, modern, fürdőszobás lakást, egészséges helyen, város belsejében keresek. Cím a Hegedűs hírlapirodában.

Fürdődressz, fürdősapka, fürdőcipő, gyermektrikók, harisnyák legolcsóbban Szenszki Miklósnál. Sas-passa

Mindennemű kárpitosmunkákat, u. m.

börgarnitúrák, bergere és salongarnitúrák

a legjobb minőségben eredeti tervek szerint, kedvező fizetési feltételekkel készítenek

Daniberg kárpitos üzeme

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19. sz. 467

Kristály

kelmeleltő, vegytisztító és gőzmosógymáknál 620—

Bul. Reg. Ferdinand Piața Unirii 16

minden 20-ik vevőnek ingyen festünk tisztítunk és mosunk

Ferradalom a konyhában

1 lei 50 bani értékű petroleum fogvaszt 1 drb 300 leitől felle

Díjtalan árjegyzék és bemutatás

Stern József vaskereske

Vitéz Mihály (Nagy-piac)-tér 2.

Amateur—Törökves bajnoki közös lesz vasárnap

Mindakét fél a lehető legjobb összeállításban igyekezik szerezni, hogy minél jobb eredményt tudjon biztosítani. Előzőleg rékpárversenyt rendez az Amateur és a Törökves.

Sonnenfeld Adolf-nyomda

Tíz leiért nyerhet

egy hálószobát, vagy egy motorkerékpárt, vagy két vagon tüzfűtő, egy személyes (110 drb-ból álló) ezüst evőeszközt, kerékpárt, vagy egyéb nagyértékű közszükségleti cikkeket a Mintavásár tomboláján

július 22-én.

Tombolajegyek mindenütt kaphatók

Fürdőruhák,

fürdőcipők, fürdősapkák, nyári paplanok és flanel takarók. Ruhaselymek Grenadinok, Delinek, Puplin- és Zefir-ingek legolcsóbban:

Cziller Imre áruházában.